

islab

KOULUTTAA

- Vakuumiverinäytteenotto suonesta turvamekanismilla varustetulla neulalla

Luennon sisältö

- ☒ Muistin virkistämiseksi
  - Potilaan tunnistus
  - Näytteenotto ja näytteen käsittely näytteenoton jälkeen
  - Huomioitavaa ohjatesa potilaita laboratorion näytteenottoon
  - Väliaikaisen henkilötunnuksen käyttö
- ☒ Vakuumiverinäytteenotto suonesta turvamekanismilla varustetulla neulalla

Muistin virkistämiseksi

📌 Potilaan tunnistus

- *yksi tärkeimmistä asioista näytteenotossa potilasturvallisuuden kannalta*

1. Nimi + henkilötunnus kokonaan

- syntymäaika tai vuodepaikka ei riitä
- kysy potilaalta tai tarkista rannekkeesta. HUOM! Katso erityisohje verensiirtoserologisten näytteiden ottamisesta (potilasta ei saa tunnistaa pelkästään rannekkeesta, kun otat veriryhmä- tai muita verikeskuksen näytteitä).

2. Merkitse näyteastia oikein ja oikean potilaan tiedoilla

- välittömästi näytteenoton yhteydessä potilaan vierellä
  - älä vie merkitsemättömiä putkia pois potilaan viereltä
  - liimaa tarra putken etiketin päälle (jätä kurkistusikkuna)
- tee/tulosta potilastarra valmiiksi ennen näytteenottoa
- varmista potilasta tunnistaessasi, että tarrassa on oikean potilaan tiedot

Muistin virkistämiseksi

☒ Käsinkirjoitettu potilastarra

- Huolellisuus potilastarrojen kirjoittamisessa niin, että numerot ja kirjaimet ovat selkeitä
  - esim. tulkinta 4/Y, 5/S, O/O
- Tarrassa tulisi olla haluttujen tutkimusten lisäksi myös näytteenottopäivä ja –kellonaika
- Putket, joissa on kiireellisiä tutkimuksia, merkitään laboratorion kanssa sovitulla tavalla.

Muistin virkistämiseksi

- ☒ Näytteenotto ja näytteen käsittely näytteenoton jälkeen
  - Tutkimuksen hintaan kuuluu näyteputket sekä vakuumiverinäytteenottoneula + ohjain. Nämä tuotteet saa laboratorion.
  - Tarkista, että pyyntö on tehty!
  - Tarkista putkikartasta, mitä näytteitä otat mihinkin putkeen
  - Jokaisessa putkessa on lisäainetta ja jokainen putki pitää ottaa merkkiviivaan asti ohjeen mukaisesti, jotta veren ja lisäaineen suhde säilyy
    - vajaita putkia ei saa missään tapauksessa yhdistää
  - Sekoita putket välittömästi putken täyttämisen jälkeen ohjeen mukainen kerta, jotta lisäaine sekoittuu vereen ja näyte säilyy analysointikelpoisena

Muistin virkistämiseksi

Σ Huomioitavaa ohjatesa potilaita laboratorion näytteenottoon

- Pyyntö järjestelmässä etukäteen
- Ohjataan potilas käymään laboratoriossa suunniteltuna näytteenottopäivänä
  - pääsääntöisesti pyynnot katsotaan kuukausi taaksepäin ja viikko eteenpäin – nuo näytteet otetaan
- Jos näytteenottopäivää ei saa muuttaa, tieto pyynnön yhteyteen
- Kun potilas kotiutetaan erikoissairaanhoidosta ja hoito jatkuu perusterveydenhuollossa, josta pyynnot tehdään, ohjatkaa potilas käymään terveydenhuollon yksikössä, ei laboratoriossa. Näin pyynnot saadaan järjestelmään ja ovat siellä potilaan saapuessa laboratorioon.

Σ Väliaikaisen henkilötunnuksen käyttö

- Antakaa henkilölle mukaan laboratoriolähete, jossa on henkilön nimi ja se henkilötunnus, jolle pyynnot on tehty. Myös pyydetyt tutkimukset
- Laboratoriotietojärjestelmään siirtyy kaikki Itä-Suomen alueella annetut väliaikaiset henkilötunnukset (jokainen järjestelmä muodostaa omansa). Samalla nimellä ja syntymäajalla voi olla useita henkilötunnuksen loppuja – laboratorion täytyy osata valita niistä oikea oikealle henkilölle, jotta tulokset välittyvät oikein.

islab

Vakuumiverinäytteenotto suonesta
turvamekanismilla varustetulla neulalla

Vacurette® QUICKSHIELD Complete –turvaneulat

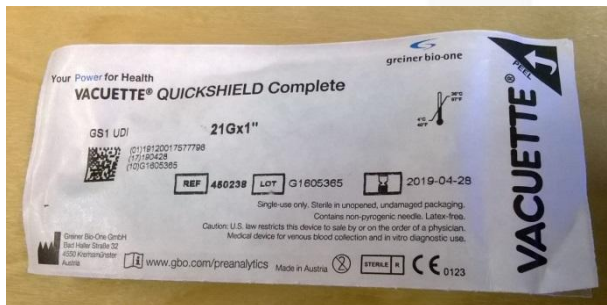
- ☒ Yksittäispakattu neula-ohjain yhdistelmä
- ☒ Kaksi eri neulan pituutta
  - 450237 VACUETTE® QUICKSHIELD Complete 21G x 1 1/2" 0.8 x 38mm
  - 450238 VACUETTE® QUICKSHIELD Complete 21G x 1" 0.8 x 25mm

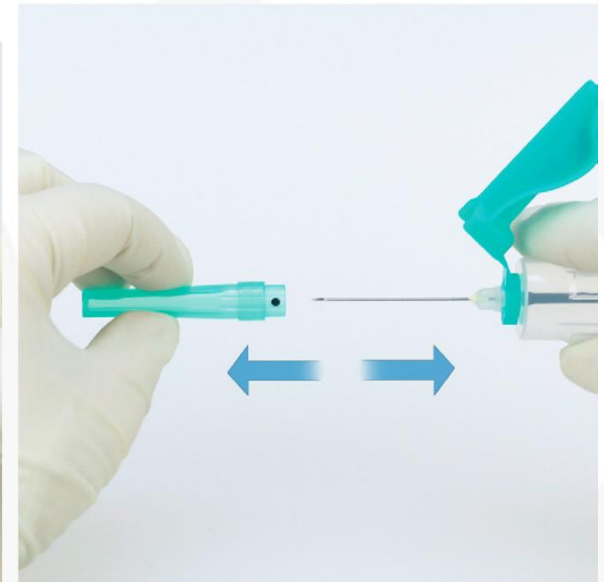
Käyttökuntoon saattaminen

- ☒ Avaa neulan pakkaus paperiin merkityn nuolen kohdasta potilaan läsnä ollessa kokonaan auki
  - Pakkauksia ei saa avata valmiiksi
- ☒ Älä yritä poistaa neulaa pakkauksesta paperin läpi painamalla ettei neula väänny
- ☒ Neulansuojuksen musta piste osoittaa avaamattoman neulan hioksen suunnan (pisteen puolelle avoin)

Näytteenotto QUICKSHIELD Complete -turvaneulalla

- ☒ Kierrä turvasuojus haluamaasi asentoon (asentoa voi vielä korjata myöhemminkin)
- ☒ Poista neulan suojus vetämällä suoraan
  - ei kiertävällä liikkeellä, koska neula irtoaa silloin ohjaimesta
  - neulan suojusta ei saa koskaan asettaa takaisin
- ☒ Pistettäessä pyri asettamaan potilaan käsivarsi siten, että näyteputki on aina pistokohtaa alempana
- ☒ Staasi saa olla kiristettynä maksimissaan 1 min

Turvaneulan poistaminen suonesta **islab**

- ☒ Näytteenoton jälkeen paina tufferi pistokohdan ylle
- ☒ Aktivoi neulan turvamekanismi välittömästi poistettuasi neulan suonesta painamalla suojuksen peukalollasi neulan päälle
  - suojuksen juuressa on peukalolle varattu paikka
- ☒ Laita neula-ohjain yhdistelmä suoraan riskijäteastiaan heti näytteenoton jälkeen
  - Tarkista jäteohjeen mukainen astia organisaatioltasi. Tämän hetken ISLABin saaman tiedon mukaan
    - Pohjois-Karjala, Etelä-Savo ja Itä-Savo: pistävää ja viiltävää jätettä
    - Pohjois-Savo: ei tunnistettavaa biologista jätettä
  - Jäteastian pitää olla merkitty riskijäteastiaksi

Kiitos!

- 🕒 Kysymyksiä?
- 🕒 Näytteenoton työpaja lounastauolla. Tule kertaamaan näytteenottoa henkilökohtaisella opastuksella